

Stichting Romene Sinti

Marjan Beijering

Introductie

Wij maken er werk van! Help jongeren op weg in de Nederlandse samenleving

“Werkgevers willen vaak geen Sinti in dienst, dat vertrouwen ze niet,” zegt Nando Rosenberg van de stichting Romene Sinti. “We krijgen ook geen krediet bij de bank, laat staan dat we een startkapitaal kunnen regelen.” Stichting Romene Sinti is in 2000 opgericht met Nando Rosenberg als voorzitter. Rosenberg schat dat van de 3500 Sinti in Nederland, ongeveer 15% betaald werk heeft. De Stichting Romene Sinti helpt jongeren aan werk en begeleidt ze op de werkplek. Daarnaast worden startende ondernemers ondersteund. “Via de stichting hebben Sinti betere mogelijkheden bij een bank. We hebben bijvoorbeeld een contract met de Rabobank, waardoor het mogelijk is dat we borg staan wanneer iemand met een persoonlijk ondernemersplan bij de bank komt.”

In Stein, waar de stichting is gehuisvest, vormt de Sinti gemeenschap een aparte groep mensen die weinig aansluiting vindt bij de burgers in de gemeente. Rosenberg zou daar graag verandering in willen zien: “Ik wil een betere toekomst voor de Sinti gemeenschap. We worden hier in Stein nog maar moeilijk geaccepteerd.” De stichting Romene Sinti streeft dat doel na door deelname aan de arbeidsmarkt te stimuleren en te begeleiden. De Sinti gemeenschap in heel Nederland bestond kort na de tweede wereldoorlog uit 35 mensen, de holocaust had ook hier zijn sporen nagelaten. Inmiddels wonen er ongeveer 225 Sinti in de gemeente Stein. De Sinti vormen een gesloten, in zichzelf gekeerde groep die door de buitenwereld wantrouwend wordt bekeken. De familie Rosenberg vervulde altijd een voortrekkersrol. Mede dankzij de inspanningen van Nando’s vader werd in 1974 een school opgezet voor Sinti-kinderen. Rosenberg herinnert zich dat zijn opa vaak de hoop uitsprak dat de Sinti ooit eigen bedrijven, winkels, zalen enzovoort zouden bezitten, zodat zij niet langer afhankelijk zouden zijn van anderen. Die zoektocht naar aansluiting bij de burgermaatschappij herkent Rosenberg: “Ik hoef ook niet per se in een woonwagen te wonen. Romene Sinti

betekent romantische zigeuner. Ik vond dat een passende naam.”

Initiatiefnemers, vrijwilligers

De Stichting is in opgezet door Nando Rosenberg met ondersteuning van Wim Brouns, die twintig jaar lang onderwijzer was op de Christoffelschool voor Sinti-kinderen in Stein. Hij beschrijft hoe hij in de beginjaren de Sinti ervan doordrong dat schooling belangrijk was. Zes jaar geleden is de school opgeheven: Sinti-kinderen gaan nu naar reguliere basisscholen. Er is wel wat veranderd in 25 jaar; zo spreken kinderen nu, naast hun moedertaal, goed Nederlands.

Het initiatief voor de oprichting kwam van Nando Rosenberg en Wim Brouns samen. Zij vonden het tijd om ervoor te zorgen dat Sinti-jongeren betere toegang kregen tot de arbeidsmarkt. De Sinti leven steeds minder teruggetrokken en er zijn een aantal Sinti getrouwd met niet-Sinti. Rosenberg: “We hebben veel meer contacten in het dorp. In de supermarkt worden we veel minder in de gaten gehouden, we maken daar nu ook gewoon een praatje.” Maar het verkrijgen van werk bleef en blijft in vele gevallen nog een probleem. Dat heeft ook te maken met de instelling van de mensen zelf. Wim Brouns: “Het is de Sinti nooit gevraagd wat we nu eigenlijk zelf wilden. Je ziet dus regelmatig dat jongeren ergens mee beginnen, maar afhaken omdat ze er achter komen dat ze eigenlijk iets anders willen. Daar moet je wel ruimte voor creëren.” Daar komt bij dat de Sinti enigszins wantrouwend staan tegenover de burgermaatschappij waardoor ze snel geneigd zijn op te geven. Rosenberg: “We zien dat ook met het project “Wij maken er werk van”. In eerste instantie was iedereen enthousiast. Maar toen ze zagen dat de gesprekken met de gemeente moeizaam verliepen, zeiden velen dat ze er niet in geloofden.”

Wim Brouns bevestigt later dat het een broos evenwicht is. “Het welslagen van dit project is erg afhankelijk van mensen die hun nek uitsteken en van de houding van de gemeente. Het klinkt allemaal leuk, maar het is bijzonder ingewikkeld om het goed op te zetten.”

Momenteel zijn er zes jongeren door bemiddeling van de Stichting Romene Sinti aan het werk. Twee daarvan zijn gestart met een eigen bedrijfje: een

met een autohandel en de ander met een fitness zaak. De andere vier werken via de Stichting bij een baas: twee bij een bouwbedrijf, een als magazijnbediende en een als kapster. Ook is een meisje opgeleid als visagist en volgt een ander meisje een opleiding als winkelassistent op een leerwerkplek bij Etos. Jongeren uit de gemeenschap die zich melden bij de Stichting worden in principe altijd bemiddeld. Dat de bestuursleden zelf uit de Sinti gemeenschap afkomstig zijn is bepalend voor de manier van werken. Werkgevers worden benaderd door de projectleider en de OWWZ-consulent (Onderwijs aan Woonwag en Zigeunerkinderen).

Draagvlak

Het project van de Sinti wordt voor het grootste deel gefinancierd door de Start Foundation, een fonds ingesteld door uitzendbureau Start. In maart 2000 werden de eerste gesprekken gevoerd met Start Foundation. In september 2000 zat het bestuur van Romene Sinti voor het eerst met burgemeester en wethouders van Stein om tafel. Dat het zo lang duurde eer die een plekje in hun agenda konden vrijmaken, zegt iets over de moeizame relatie tussen Romene Sinti en het gemeentebestuur.

Wim Brouns benadrukt hoe belangrijk het is dat een stichting als deze gedragen wordt door mensen die koste wat 't kost volhouden. Nando Rosenberg: "Dat lukt alleen als je doelen stelt op de lange termijn." Daarnaast is het belangrijk dat er mensen zijn die beide kanten van een zaak kunnen belichten, zodat ze als intermediair kunnen fungeren. Dat geldt ook voor de mensen aan de "andere kant". Nando Rosenberg: "We hebben een wethouder gehad die jarenlang gewerkt heeft op een arbeidsbureau. Hij weet hoe moeilijk het is, welke inspanning nodig is. Na de gemeenteraadsverkiezingen kregen we een nieuwe wethouder die weinig op heeft met dit soort projecten. Dat bemoeilijkt de voortgang van het project."

Begeleiding

Wim Brouns is als begeleider nauw betrokken bij de activiteiten van de Stichting Romene Sinti. Hij werkt bij de onderwijsbegeleidingsdienst Consent te Sittard. De gemeente Stein heeft uren ondergebracht bij de begeleidingsdienst om aan de zelforganisatie ondersteuning te geven. De begeleiding van een intermediair als Wim Brouns is van groot belang, omdat iemand de taal van de ambtenaren en politici moet spreken. Tegelijkertijd is in een aantal gevallen gebleken dat mensen liever naar een relatieve buitenstaander stappen dan dat zij overleggen met iemand uit de eigen gemeenschap.

Werkwijze

De Stichting voert niet alleen het werkgelegenheidsproject uit, maar doet ook een project voor schoolse opvang. De leden van de stichting voeren gesprekken met de ouders van de kinderen en wijzen op het belang van de voorschoolse educatie voor de groep. Zij overleggen met directeuren van basisscholen om het onderwijs meer toe te spitsen op de mogelijkheden van de Sinti-leerlingen. De stichting is ook actief op het gebied van volwasseneducatie en arbeidsoriëntering in samenwerking met het ROC. Woningbeleid en culturele activiteiten zijn andere aspecten die aandacht verdienen. Sinds kort is er een vrouwengroep opgericht om activiteiten te ontwikkelen voor de dames. Zij gaan een naaicursus volgen en gaan verder deelnemen aan activiteiten op het terrein van lichamelijke conditie trainingen.

Er is een driekoppig bestuur, daarnaast heeft de stichting een projectleider in dienst die het uitvoerende werk doet.

De werkmethode, die gehanteerd wordt is gebaseerd op de individuele vraaggestuurde aanpak: mensen zijn de motor van hun eigen ontwikkeling. Rosenberg: "We zijn eigenlijk voortdurend bezig te bedenken: wat of wie zijn we nu eigenlijk, wat willen we bereiken. Die vraag werd tot voor kort nooit aan ons gesteld."

Wim Brouns: "Elk mens wil wat, dat is de grondgedachte van het project. Nog niet zo lang geleden werden alle Sinti-jongens automatisch automonteur. Nu zie je dat jongeren kok worden, kapster of cafébaas. We zien ontluikende kwaliteiten en ambities, daar spreken we mensen op aan."

Het is belangrijk dat de gemeente de plannen blijft ondersteunen. Nando Rosenberg: "Het enthousiasme voor onze plannen is nogal persoonsgebonden, zo is gebleken. We hebben nu te maken met een wethouder die weinig in onze stichting ziet. Een lobby in de gemeenteraad hebben we nog niet echt, moeten we beter opzetten."

De projectleider heeft een eigen BV, vandaar uit voert hij zijn werkzaamheden uit, hij behoort niet tot de Sinti-gemeenschap. Het benaderen van werkgevers gebeurt door de OWWZ consulent.

Organisatie

Romene Sinti is een stichting. Door deze keuze zijn er meer mogelijkheden, zowel voor de subsidiegever, als ook voor de stichting zelf in haar onafhankelijk opereren. Het project "Wij maken er werk van" wordt uitgevoerd door een projectleider die voor 20 uur in dienst is. Het bestuur bestaat uit drie personen en vergadert een keer per week. De bestuursleden krijgen een onkostenvergoeding. Er is wel contact met de landelijke Sinti-organisatie,

maar niet intensief. "Deze mensen zijn doeners," zegt Brouns, "Ze houden niet van ingewikkelde organisatievormen."

Financiën

Stichting Romene Sinti kreeg subsidie van de Stichting Start Foundation en de gemeente Stein. De looptijd van het project is van 1 april 2002 tot en met 1 juli 2004. De totale begroting is € 136.136,-. Van Start Foundation kreeg de stichting € 68.068,- de gemeente Stein droeg eenzelfde bedrag bij.

Daarnaast is met succes eenmalig subsidie gevraagd van het fonds Katholieke Noden voor een bijdrage in het openingsfeest van de stichting. Het Julianafonds is benaderd voor de inrichting van een leslokaal voor de volwasseneneducatie. Het bestuur heeft een penningmeester die financiële verantwoording aflegt aan Stichting Start Foundation en de gemeente Stein. Wim Brouns: "Ik heb persoonlijk grote bedenkingen bij het zelf bedruipen van de stichting. Wij moeten een proces van 40 jaar langs de kant staan overbruggen in een paar jaar. Dit is niet te verwachten. Om hier een duidelijk veranderingsproces in teweeg te brengen blijven investeringen op langere termijn gewenst."

Ontwikkeling

Het project mag al enigszins succesvol genoemd worden omdat zes jongeren via de stichting aan

het werk zijn. Romene Sinti denkt er over om regionaal te gaan werken door twee andere plaatsen, de gemeente Beek en de voormalige gemeente Born, in het project te betrekken. Daar bevinden zich eveneens leerlingen van de Sinti-gemeenschap.

"Het proces waarbij we jongeren aan het werk helpen, blijft doorlopen. Jaarlijks willen we acht mensen buiten de deur aan werk helpen, en vier binnen de stichting", zegt Rosenberg. "Voor de kinderen van nu moeten straks alle deuren open staan. Ik zou graag de droom van mijn opa willen vervullen. Als de Sinti straks eigen bedrijven hebben, wordt het voor de jongeren veel gemakkelijker om werk te vinden."

"We willen samen met de gemeente iets opbouwen en uiteindelijk zorgen voor een betere acceptatie van de Sinti. Als ik morgen een restaurant open in Stein, komen er Marokkanen en Sinti eten, maar geen Nederlanders. Dan kun je misschien wel winst maken, maar dat helpt de integratie ook niet erg vooruit."

Informatie

Stichting Romene Sinti
P/a Assevedostraat 1
6171 HG Stein
Tel. (046) 426 16 00